Fintables

Volatilite Bazlı Tedbir Sistemi Nedir?

18.11.2026

Tedbir yani önlem kararı verilen hisselerde yapılan işlemlere kısıtlamalar getirilir. Tedbirler uygulanırken temel amaç yatırımcının korunması ve piyasa düzeninin sürdürülmesi, manipülatif faaliyetlerin önlenmesi ile finansal piyasaların istikrarının sağlanmasıdır. Volatilite Bazlı Tedbir Sistemi (VBTS) otomatik devreye giren algoritmik bir sistemdir. Bu sistemde kriterler önceden tanımlıdır ve sistem insan müdahalesi olmadan işler. Tedbir alınmasını gerektiren koşulların oluşması durumunda; tedbire konu olacak pay, uygulanacak tedbir ile tedbirin başlangıç ve bitiş tarihleri ilgili tarihte piyasa kapandıktan sonra Borsa İstanbul tarafından Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) üzerinden duyurulur. Tedbirler hem hisse bazlı hem de yatırımcı bazlı olabilir ve farklı şekillerde uygulanabilir.

Tedbir türleri aşağıda sıralanmıştır:

Brüt Takas:

Netleştirme yapılmaksızın işlemler bazında takas gerçekleştirilir. Bu uygulama, aynı gün içinde yapılan al-sat işlemlerini zorlaştırır. Genelde tüm yatırımcılara uygulanan bu tedbir ile alım ve satım işlemleri aynı gün içinde netleştirilmeden birebir takasa tabi tutulur. Her işlem, ayrı ayrı nakit ve menkul kıymet takasına tabi tutulur. Bu yöntemle aynı gün içinde al-sat yapmak zorlaşır. Özellikle spekülatif işlemler sınırlanır.

Kredili İşlem Yasağı:

İlgili hisse senedi, kredili işlem yapılmasına veya açığa satışa konu olamaz. Kaldıraçlı pozisyon alma imkânını ortadan kaldıran bu tedbir ile hisse senedinde kredili alım veya açığa satış yapılması yasaklanır. Bu sayede fiyat hareketleri daha istikrarlı hale gelir.

Piyasa Emri Yasağı:

Sadece limit fiyatlı emirlerin girilmesine izin verilir. Piyasa emriyle işlem yapılamaz. Bu tedbir ile piyasa fiyatından anlık emir girilemez; yalnızca limit fiyatlı emir kabul edilir. Bu sayede ani fiyat sıçramalarının önüne geçilir, emirlerin kontrolü yatırımcıda olur.

Tek Fiyat Yöntemi:

Sürekli işlem yöntemi yerine, seansın belirli zamanlarında oluşan tek bir fiyatla işlemler gerçekleştirilir. Bu tedbir ile sürekli işlem yerine belirli zamanlarda “tek fiyat” belirlenerek tüm işlemler o fiyattan gerçekleştirilir. Bu sayede gün içi oynaklık azaltılır; alım/satım anında karşı taraf bulmak zorlaşabilir.

Emir İptali veya Değişikliği Yasağı:

Emirlerde değişiklik yapılması veya emirlerin iptal edilmesi mümkün değildir. Bu tedbir ile girilen emirlerde iptal, miktar artırımı veya fiyat değişikliği yapılamaz. Bu sayede emir manipülasyonlarının ve sahte likidite oluşturma girişimlerinin önüne geçilir.

Tasfiye / Sadece Satış:

Yatırımcılar yalnızca satış yapabilir; alım işlemlerine izin verilmez. Bu tedbir ile yatırımcı bu hisseyi sadece satabilir, yeni alım yapamaz. Bu sayede pozisyon azaltmayı teşvik eder; hisseye yeni girişler engellenir.

Yatırımcı Bazlı Kısıtlama:

Bireysel yatırımcılara özel sınırlamalar getirilir. Örneğin, işlemlere sadece kurumsal yatırımcıların katılmasına izin verilebilir.

Brüt Takas-Normal Takas ile Farkı Nedir?

Özellik	Normal Takas (Net Takas)	Brüt Takas
Takas Sistemi	Alım-satım farkı netleştirilir	Her işlem ayrı ayrı takasa girer
Gün İçi Al-Sat	Mümkündür	Zorlaşır, aynı gün alım-satım yapılamaz
Nakit/Hisse Zorunluluğu	Takas sonunda net bakiye gerekir	Her işlem için ayrı ayrı nakit ve hisse bulundurulmalı
Spekülasyon Etkisi	Yüksek olabilir	Azaltılmış olur

Tedbir Süreleri

Tedbir Türü	Süre (Örnek)
VBTS kaynaklı	15 gün, 1 ay (genellikle sınırlı süreli)
SPK kararıyla getirilen	Belirsiz ya da süresiz olabilir
Sermaye artırımı nedeniyle	Süreli olarak uygulanır

Fintables'da Tebdirli Hisseleri Nasıl Bulabilirim?

Fintables menüden Analizler-Tedbirli hisseler seçeneğine tıklayarak Tedbirli Hisseler sayfasına ulaşılabilir.

Bu raporda yer alan her türlü bilgi, değerlendirme, yorum, istatistiki şekil ve bilgiler hazırlandığı tarih itibari ile mevcut piyasa koşulları ve güvenilirliğine inanılan kaynaklardan elde edilerek derlenmiştir. Fintables Bilişim Teknolojileri A.Ş. tarafından genel bilgilendirme amacı ile hazırlanmıştır. Sunulan bilgilerin doğruluğu ve bunların yatırım kararlarına uygunluğu tarafımızca garanti edilmemektedir. Bu bilgiler belli bir getirinin sağlanmasına yönelik olarak verilmemektedir. Alım satım kararını destekleyebilecek yeterli bilgiler burada bulunmayabilir. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Herhangi bir yatırım aracının alım-satım önerisi ya da getiri vaadi olarak yorumlanmamalıdır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Bu nedenle bu sayfalarda yer alan bilgilerdeki hatalardan, eksikliklerden ya da bu bilgilere dayanılarak yapılan işlemlerden, yorum ve bilgilerin kullanılmasından doğacak her türlü maddi/manevi zararlardan ve her ne şekilde olursa olsun üçüncü kişilerin uğrayabileceği her türlü doğrudan ve/veya dolaylı zararlardan dolayı Fintables Bilişim Teknolojileri A.Ş. ile bağlı kuruluşları, çalışanları, yöneticileri ve ortakları sorumlu tutulamaz. Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir.